

Stilaan minder Staartmezen

De Staartmees is zo'n soort waar bij sommige vogelaars het woord 'schattig' in de mond nemen. Sociale beestjes zijn het in ieder geval. In de winter blijven de ouders met hun jongen als groep bij elkaar, soms aangevuld met naaste familieleden die hebben geholpen bij het grootbrengen van de jongen. Zulke helpers (doorgaans mannen die hun broer ontlasten) verloren hun eigen nest en zijn kennelijk niet te beroerd om bij te springen.

Een staartmezenest kan zich in dichte struiken laag bij de grond bevinden, maar net zo goed hoog in een dennenboom. In april zijn druk roepende Staartmezen met veertjes en stukjes mos in het fijne snaveltje de aanwijzing voor de nabijheid van een kunstig nest in aanbouw. In mei of juni kun je beide ouders voedselvluchten naar het nest zien maken.

Broedvogeltellers zien echter steeds minder Staartmezen die zulk gedrag vertonen. De soort breidde zijn broedareaal in de afgelopen veertig jaar uit naar Noord- en West-Nederland. Toch ging dat niet gepaard met een landelijke toename in broedvogelaantallen. Integendeel: sinds 1990 halverden de aantallen bijna in de BMP-telgebieden. Vooral op de hoge zandgronden is er een afname. In steden en dorpen zien MUS-tellers ook iets minder Staartmezen.

Het is voorsnog gissen naar duidelijke oorzaken van deze teruggang, die zich ook voordoet in Noordwest-Duitsland en Frankrijk. In de bebouwde kom worden er steeds meer struiken vervangen door tegels en gazon, en verdwijnt er dus broedhabitat. Maar waarom verdwijnt de Staartmees stilaan uit het buitengebied?

● *Albert de Jong*

*Vlieglugge jonge Staartmezen in nest.
Foto: Jan Butter*

